

Fagrådets Nasjonale Ruskonferanse

22 – 23 sep. 2015

AVHENGIGHETENS PRIS

HVEM TAR REGNINGEN ?

Siv M. Myra
HØGSKOLELEKTOR / STIPENDIAT
DIAKONHJEMMETS HØGSKOLE / SERAF

Pårørende - tar de regningen ?

Det er klart at svaret er et
ubetinget JA!

Familien er de mest betydningsfulle hjelperne gjennom et menneskets liv.

Å snakke om noens nære rusmiddelproblemer er fortsatt tabubelagt og fylt med skam.

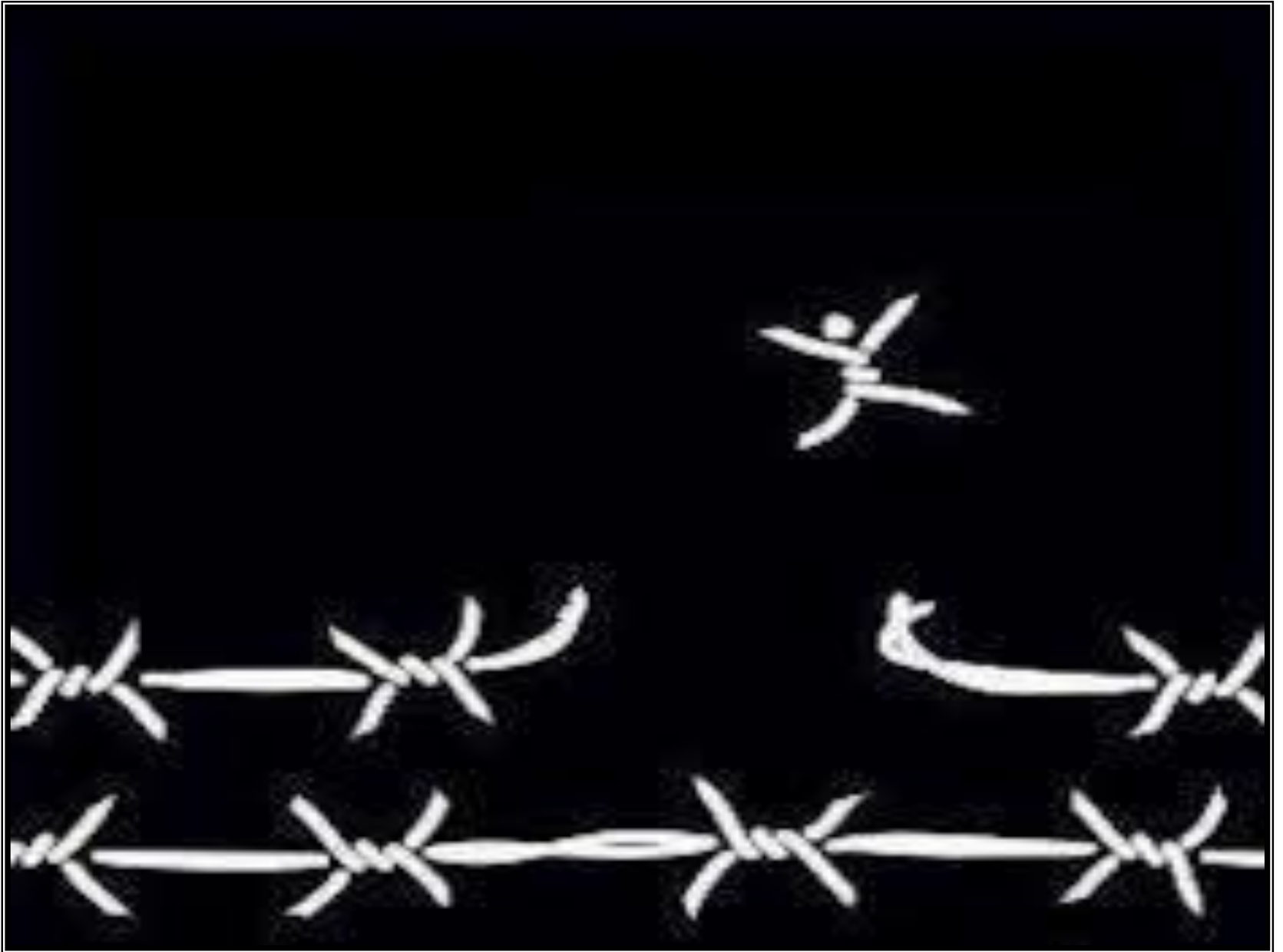
KARTLEGGING AV PÅRØRENDE VED BORGESTADKLINIKKEN DATA FRA TIDSROMMET 2000-2003

- 144 personer, 85% kvinner og 15% menn
- Pasienten har lenge opplevd sine næres rusmiddelavhengighet som et problem før de søker hjelp
  - Ektefelle/samboer: 10 år
  - Foreldre til rusmiddelavhengige: 3 år
  - Voksne barn av rusmiddelavhengige: 20 år

(Siri Svenkerud, Frid Hansen)

Klinisk erfaring og forskning viser at rusmiddelproblemer

- Får konsekvenser for nær familie, og forutsetter individuelle tilnærminger
- Kan belaste familiemedlemmer i den grad at de kan trenge profesjonell behandling for egen del
- Utvikler seg ikke uavhengig av personens sosiale relasjon, f.eks. relasjon til egne barn

Familien som en ressurs, familien trenger selv hjelp, rundt hver rusmiddelmissbruker står en hel familie.

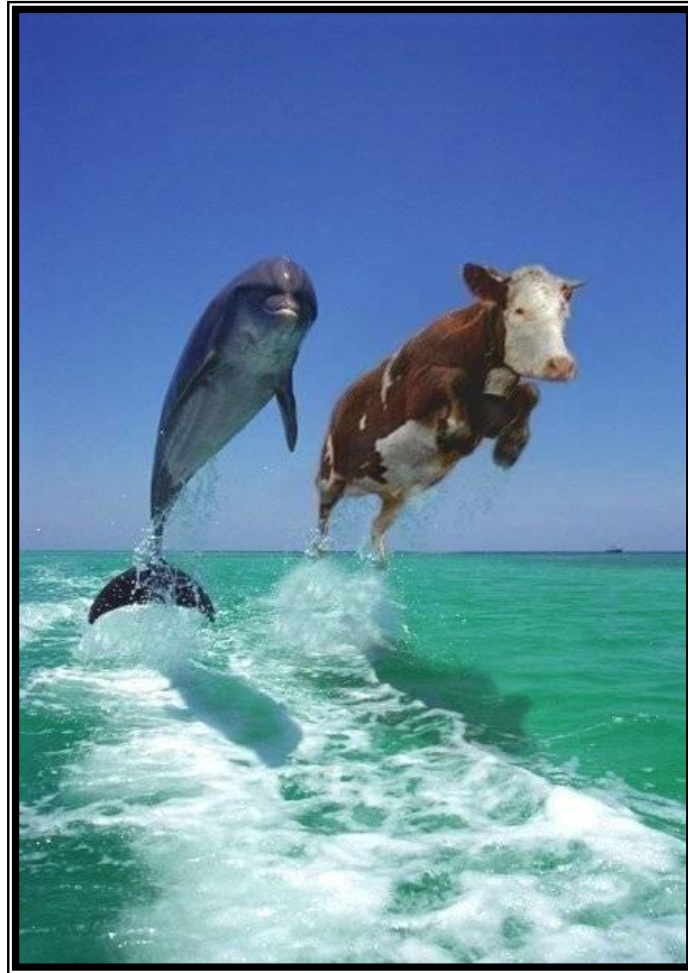
Rus og rusrelaterte problemer er et folkehelse problem.

Hva innebærer et fam. / gen. perspektiv

- Erkjennelse av at vi er våre relasjoner.
- Rus og rusrelaterte problemer har innvirkning ut over generasjonsgrensene.
- Det berører ikke bare kjernefamilien, men også kommende generasjoner.

In our work we need a lot of creativity

Et familie og generasjonsperspektiv innebærer

- At barn av rusmiddelavhengige, ektefeller/samboere, øvrige familie og andre nærstående personer, ofte belastes i en slik grad at de kan trenge profesjonell behandling for sin egen del, uavhengig av den rusmiddelavhengiges problemer.

(Borgestadsklinikkens virksomhetsside)

PÅRØRENDES OPPLEVELSER, PLAGER OG HELSEPROBLEMER

Avhengig av pårørenderelasjon (ektefelle, forelder VBM)

- vold og trusler om vold (60-14 av pasientene)
- seksuelle overgrep (15-2)
- selvmordstrusler og selvmordsforsøk (53-45)
- dødsfall (11-5)
- grov verbal trakkassering (76-75)
- andre krenkelser (24-16)

Mest hyppige helseproblemer:

- hodepine, anspenhet
- smerter i rygg og nakke
- hjerteproblemer

Påstand

- Det er alltid mulig å ha et relasjonelt perspektiv i terapeutisk arbeid – uavhengig av om en jobber individuelt, med familie eller med grupper.

Familiene må tas med i samtaler !

Når vi vet at familien spiller en slik sentral rolle, vil den stadig være gjenstand for bedømming.

Familien har en normativ dimensjon, uttrykket ” gode eller dårlige familier ”

I behandlingssystemet hører vi ofte det snakkes om ressurssvake og ressurssterke familier.

Familien kan selv betrakte sitt liv og sin historie med skam eller med stolthet.

Som profesjonelle hjelpere bør vi reflektere over hvordan vi bedømmer klientens familie

- ser vi den som en tilleggsbelastning i ens arbeid
- som en medarbeider
- som hjelpetrengende for egen del

Vi vet at:

- Disse familiene er sårbare, mye av det terapeutiske arbeidet omhandler anerkjennelse og bekreftelse på de tiltak familien har iverksatt for å forsøke å hjelpe

Noen målsettinger i arbeidet med familiemedlemmer

- Få forståelse for rusrelaterte samspill
- Se konsekvensene av egne løsninger og hjelpeforsøk
- Erkjenne egne roller og overlevelsesstrategier
- Få bekreftet egne opplevelser, identifisere egne følelser
- Erkjenne egne behov, ta ansvar for disse, vurdere grenser som må settes
- Ta beslutning om endring
- Sette egne mål i forhold til endring

Pasient undersøkelsen viser at:

Dette er en sterkt belastet pasientgruppe med

- Angst
- Depresjoner
- Fysiske plager

”Men ikke med eget rusmiddelmissbruk”

Ingen tvil om hvem som tar regningen !

Takk for oppmerksomheten

